

Näringsdepartementet

Gemensam beretts med
SB SAM, SB/EU, Fi/BA, N/EIS, N/RS,
N/SÅ och IJ/KO

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 97/67/EG beträffande fullständigt genomförande av gemenskapens inre marknad för posttjänster

Dokumentbeteckning

14357/06 POSTES 1 MI 180 COMPET 282 CONSOM 95 SOC 479
CODEC 1163 + ADD 2

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktivet 97/67/EG beträffande fullständigt genomförande av gemenskapens inre marknad för posttjänster,

14368/06 POSTES 2 MI 182 COMPET 284 CONSOM 96 SOC 480
3:e Tillämpningsrapporten/Rapport från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av postdirektivet (direktiv 97/67/EG, ändrat genom direktiv 2002/39/EG),

14371/06 POSTES 3 MI 183 COMPET 285 CONSOM 97 SOC 481
Prognosstudien/Report from the Commission to the Council and the European Parliament – Prospective study on the impact on universal service of the full accomplishment of the postal internal market 2009,

9906/07 POSTES 2 MI 133 COMPET 157 CONSOM 67 SOC 229
CODEC 571
Lägesrapport, ny version.

9946/07 POSTES 3 MI 137 COMPET 160 CONSOM 68 SOC 231
CODEC 582
Frågor inför ministrarnas informella åsiktsutbyte under lunchen

Sammanfattning

KOM presenterade förslaget till nytt postdirektiv hösten 2006. Tidtabellen för liberalisering av postmarknaden bekräftas med förslaget och det innebär att det fr.o.m. 2009 inte längre skall vara möjligt för MS

att behålla nationella monopol på posttjänster. Syftet med de föreslagna åtgärderna är att få till stånd en effektiv konkurrens vilket utgör den bästa förutsättningen för postföretagens och marknadens utveckling.

Till grund för KOM:s förslag ligger flera studier i varje MS av vilka konsekvenser genomförandet av den inre marknaden 2009 får för de samhällsomfattande tjänsterna. Den nuvarande omfattningen på den samhällsomfattande posttjänsten föreslås oförändrad dvs. att alla skall ha tillgång till postinlämning och utdelning åtminstone fem dagar i veckan och detta till rimliga priser. För att säkerställa att de samhällsomfattande posttjänsterna erbjuds och är ekonomiskt bärkraftiga på en konkurrensutsatt marknad föreslås ett antal kompletterande åtgärder. Som alternativ till ett monopol skall MS enligt förslaget ha möjlighet att välja mellan flera olika finansieringsmodeller.

Diskussionerna kring det nya förslaget inleddes under det finländska ordförandeskapet men det är först under det tyska ordförandeskapet som behandlingen av den konkreta direktivtexten har skett. Behandlingen i rådsarbetsgruppen har till stor del skett under motstånd från flera MS (anförda av FR) som kontinuerligt framfört stora betänkligheter kring KOM:s förslag, i synnerhet rörande möjligheten att finansiera den samhällsomfattande posttjänsten om möjligheten till monopol försvinner 2009 (artikel 7 i förslaget). KOM har redan i förslaget (artikel 7) lämnat flera alternativa lösningar för att varje MS, som finner att det krävs finansiering, skall kunna tillämpa den modell som nationellt passar bäst.

Rådsarbetsgruppen har lyckats arbeta sig igenom samtliga artiklar i förslaget och har uppnått viss enighet kring dessa med undantag främst för artikel 7. ORDF hade ursprungligen ambitionen att sträva efter en överenskommelse för hela direktivtexten med undantag för artikel 7. Detta möttes dock av starkt motstånd från flertalet MS då det anses svårt att senare fatta beslut om artikel 7 isolerat från övriga bestämmelser och vice versa. ORDF har sedermera beslutat sig för att vid rådsmötet nöja sig med att presentera en lägesrapport. Ministrarna kommer att ges möjlighet att diskutera postdirektivet under lunchen den 7 juni 2007.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden utgörs av artiklarna 47.2, 55 och 95 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Det beslutsförfarande som tillämpas är medbeslutande enligt artikel 251 i fördraget.

I Ståndpunkter

1. Svensk ståndpunkt

SE:s huvudsakliga inställning är att de kvarvarande monopolen hindrar framväxten av effektiv konkurrens och det är därför från SE:s synpunkt positivt att KOM i sitt förslag bekräftar att liberaliseringen av postmarknaden skall genomföras den 1 januari 2009. De positiva erfarenheter som SE har av en liberaliserad postmarknad stämmer väl överens med de bedömningar som KOM gjort. Vidare ser SE positivt på att förslaget i stor utsträckning innehåller flexibla lösningar med utrymme för nationella åtgärder utifrån medlemsstaternas egna förutsättningar.

Stora delar av postvolymerna (ca 60 procent) förväntas vara konkurrensutsatta genom beslut i enskilda MS redan den 1 januari 2008. En senarelagd liberalisering, till så sent som 2011 eller 2012, kommer att innebära stora skillnader i utbud och kvalitet inom EU när det gäller posttjänster. Detta blir till nackdel för användarna och för marknaden i dess helhet.

SE:s syn på de frågeställningar som ORDF inför rådsmötet har föreslagit som vägledning för ministrarnas åsiktsutbytet vid rådsmötets lunch, är att vi stödjer

- uppmaningen att bekräfta att ett fullt marknadsöppnande, vilket utgör grunden för EU:s reformer på postområdet, bör eftersträvas i konsumenter och användares intresse. Beträffande uppmaningen att redogöra för *när* MS kan vara beredda att genomföra en inre marknad för posttjänster svarar SE att vi för egen del sedan 1993 har en konkurrensutsatt postmarknad och stödjer förslaget om liberalisering 2009.

Viktigt för SE att under lunchen framföra den svenska regeringens ståndpunkt. Vidare har ORDF i dag (30/5) uttryckt önskemål om att SE särskilt nämner det arbete som pågår inom CERP (Kommittén för europeiska postregulatorer) där SE genom PTS leder projektgruppen som arbetar med *Universal services and its financing*. Detta anknyter till de reservationer i rådsarbetsgruppen som framförts av MS som bl.a. begärt att KOM ska utarbeta särskilda riktlinjer för beräkning av kostnader för att finansiera den samhällsomfattande posttjänsten. Ev. tillägg till talepunkterna kommer att tas upp vid Åsa Torstenssons beredning fredagen den 1 juni 2007.

2. Övriga medlemsstaters ståndpunkter

DE, DK, ES, FI, IE, NL och UK, delar SE:s uppfattning när det gäller liberalisering 2009. Detta säger sig ytterligare några MS också göra (EE, IT, LV, SI) men med reservation för frågan om finansiering av den

samhällsomfattande posttjänsten. BE, EL, FR, PL efterfrågar garantier för hur finansieringsfrågan ska lösas och föreslår med jämna mellanrum i rådsarbetsgruppen att KOM bör företa ytterligare studier i syfte att belysa problematiken och utarbeta riktlinjer för kostnadsberäkningen.

3. Institutionernas ståndpunkter

I Europaparlamentet är det TRAN-utskottet som ansvarar för förslaget till nytt postdirektiv och Markus Ferber är rapportör. Diskussionerna i EP har främst rört de negativa effekter på sysselsättningen som vissa MEP fruktar vid en konkurrensutsättning av postmarknaden. Även finansieringen av den samhällsomfattande posttjänsten har varit föremål för diskussion liksom alternativet att förlänga tidsfristen för monopolen ända till 2011. Omröstning i plenum är planerad till den 10 juli 2007.

4. Synpunkter från remissbehandling eller samråd med berörda aktörer

Vid samråd med berörda parter har framkommit att Posten bl.a. önskar se artikel 12 struken. I den behandlas avgiftsprinciper och transparens i räkenskaper. Artikeln har koppling till artiklarna 7 och 14 (insyn i redovisning) och det är SE:s uppfattning att den bestämmelsen behövs. Att stryka artikel 12 har aldrig övervägts varken i rådsarbetsgrupp eller av KOM. Beträffande artikel 7, som rör avskaffandet av monopolen och den därtill nära hörande frågan om finansiering av den samhällsomfattande tjänsten, har CityMail framfört att man inte vill se en situation som i Finland där kraven på medfinansiering är så höga att marknadsinträde försvåras på sådant sätt att all konkurrens utesluts. Posten har vidare haft synpunkter på artikel 11 a och tillgången till den postala infrastrukturen eftersom bolaget ogärna ser en tvingande reglering om s.k. down-stream access. Tillgång till Postens eget nät har ännu inte efterfrågats annat än när det gäller frågan om ömsesidig tillgång till postoperatörers postboxar, eftersändning och postnummersystemet.

II Förslaget

1. Innehåll

KOM presenterade förslaget till nytt postdirektiv hösten 2006. Tidtabellen för liberalisering av postmarknaden bekräftas med förslaget och det innebär att det fr.o.m. 2009 inte längre skall vara möjligt för MS att behålla nationella monopol på posttjänster. Syftet med de föreslagna åtgärderna är att få till stånd en effektiv konkurrens vilket utgör den bästa förutsättningen för postföretagens och marknadens utveckling.

2. Analys

- gällande svenska regler

I Sverige är det nuvarande postdirektivet genomfört genom de ändringar i postlagen (1993:1684) som trädde i kraft den 1 juli 1998 (prop. 1997/98:127 *Statens ansvar på postområdet*). Någon stegvis liberalisering har inte varit aktuell för Sveriges del eftersom monopolet på den svenska postmarknaden avskaffades redan 1993. Regler motsvarande de nu föreslagna rörande tillgång till den postala infrastrukturen återfinns i postlagen sedan år 1999 (prop. 1998/99:95 *Postal infrastruktur*). KOM:s ursprungliga förslag innehåller inga förslag vilka bedöms få någon påverkan på nuvarande svensk reglering. Innan förslaget har behandlats och godkänts av EP och rådet vet vi inte exakt vilka bestämmelser som kommer att omfattas av det nya postdirektivet.

- budgetära konsekvenser

KOM:s förslag medför, såvitt går att för närvarande bedöma, inga budgetära konsekvenser.

- konsekvenser för stat, kommun, landsting, företag och enskilda

KOM:s förslag medför, såvitt går att för närvarande bedöma, inga konsekvenser för ovan nämnda organ.

- kommissionens konsekvensanalys

Slutsatsen i KOM:s *Impact Assessment* (dokument SEK(2006)1291) lyder som följer. Mot bakgrund av verkningar och rekommendationer när det gäller särskilda frågor, föreslås det alternativ som avser anpassning av det nuvarande direktivet i den utsträckning som behövs för en liberaliserad postmarknad. Detta bekräftades också indirekt genom KOM:s prognosstudie i och med slutsatsen att det inte finns några skäl att låta liberaliseringen av marknaden ske senare än 2009, förutsatt att det införs ytterligare skyddsåtgärder.

III Övrigt

1. Fortsatt behandling av ärendet

Vid rådsmötet kommer ORDF att presentera sin lägesrapport i ett inledande anförande, följt av ett inlägg från KOM. Någon tid för diskussion är inte längre avsatt under förmiddagen vilket kan föranleda SE att påpeka det beklagliga i denna ändring jfr. med tidigare dagordning. Ministrarnas åsiktsutbyte sker informellt under lunchen.

2. Fackuttryck/termer

-